

Supervízia v sociálnej práci - vnímaná optikou supervidovaných

Supervision in social work - perceived from the perspective of the supervised

Jana Zaušková

IA MPSVR SR

Recenzent/Review: Mgr. Margaréta Žigová

Vaša charita, n.o.

Abstrakt: Príspevok sa zaoberá charakteristikou niektorých pojmov súvisiacich so supervíziou /základnou terminológiou/, stručným popisom a definovaním aktérov supervízie ako aj supervízie v praxi, legislatívnym rámcom supervízie sociálnych pracovníkov na Slovensku, a vnímaním supervízie realizovanej v praxi optikou supervidovaných sociálnych pracovníkov /supervizantov/, ich názormi a pohľadmi. Supervízia podľa odbornej literatúry venujúcej sa danej téme (okrem iných faktorov) sa výrazne podieľa na zvyšovaní kvality sociálnej práce v praktickom výkone. Cieľom príspevku je stručné (nie komplexné) predstavenie supervízie (vzhľadom na rozsah príspevku), poukázať na potenciál supervízie vzhľadom na zabezpečenie a zvýšenie kvality profesijnej činnosti, respektíve kompetencií sociálnych pracovníkov, a zároveň priniesť

interpretáciu pohľadov supervidovaných na supervíziu v sociálnej práci a poukázať na ich vnímanie významu supervízie. Aj keď prezentované názory sociálnych pracovníkov /supervidovaných/ v príspevku nie je možné zovšeobecňovať, za prínos príspevku možno považovať podnet na otváranie tém, ako je pochopenie významu supervízie v radoch sociálnych pracovníkov, potreba osvetý v danej téme, a otázku efektivity supervízie /vzhľadom na dosahovanie cieľov supervízie/, ako aj otváranie ďalších úzko súvisiacich tém.

Kľúčové slová: Sociálna práca, sociálny pracovník, supervidovaný, supervízor, supervízia.

Abstract: The article deals with the characteristics of some concepts related to supervision /basic terminology/, a brief description and definition of the actors of supervision as well as supervision in practice, the legislative framework of

supervision of social workers in Slovakia, and the perception of supervision implemented in practice through the lens of supervised social workers /supervised/, their opinions and views. According to the professional literature devoted to the given topic, supervision (among other factors) significantly contributes to increasing the quality of social work in practical performance. The aim of the contribution is a brief (not comprehensive) presentation of the institution of supervision in view of the scope of the contribution, to point out the potential of supervision in terms of ensuring and increasing the quality of professional activity, respectively the competences of social workers, and at the same time to bring an interpretation of the supervised's views on supervision in social work and to point out their perception the meaning of supervision. Even if the presented opinions of social workers /supervised/ in the article cannot be generalized, the contribution of the article can be considered as an incentive to open up topics such as understanding the importance of supervision among social workers, the need for enlightenment in the given topic, and the question of the effectiveness of supervision /in terms of achieving objectives of supervision/ as well as opening other closely related topics.

Key words: Social work, social worker, supervised, supervisor, supervision.

Úvod

Supervízia je vysoko odborná špecializovaná činnosť, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou reflexie výkonu sociálnej práce. Vytvára predpoklady a podmienky pre profesionálny rozvoj, vzdelávanie a odborný rast sociálnych pracovníkov pričom zároveň slúži aj ako prostriedok sebazoznania v prospech skvalitnenia práce s ľuďmi. Sociálna práca ako profesionálne odborne realizovaná činnosť, kladie vysoké nároky na výkon profesie /sociálneho pracovníka/, v kontexte náročných záťažových situácií vyžadujúcich odbornosť, kompetencie, profesionálne zručnosti, ako aj osobnostné predpoklady jednotlivca na výkon danej profesie. Supervízia je neoddeliteľnou súčasťou reflexie výkonu sociálnej práce. Vytvára predpoklady a podmienky pre profesionálny rozvoj, vzdelávanie a odborný rast sociálnych pracovníkov, pričom zároveň slúži aj ako prostriedok sebazoznania v prospech skvalitnenia práce s ľuďmi. Supervízia sa podľa odbornej literatúry v danej téme, /okrem iných faktorov/ výrazne podieľa na zvyšovaní kvality sociálnej práce /v praktickom výkone/.

Charakteristika pojmov (sociálna práca, sociálny pracovník)

Sociálna práca je považovaná za systémovú činnosť celospoločenského rozsahu, nasmerovanú na poskytovanie pomoci druhému človeku. Je ponímaná v niekoľkých rovinách - ako vedný odbor, ako štúdijný odbor, a prakticky realizovaná činnosť. Medzinárodná federácia sociálnych pracovníkov na Valnom zhromaždení v Montreale v Kanade v júli 2000 prijala nasledovnú definíciu SP: „Profesia sociálnej práce podporuje sociálne zmeny, riešenie problémov v medziľudských vzťahoch, ich delegovanie na ľudí, aby sa oslobodili, a tak rástol ich blahobyt. Využívaním teórie o sociálnom správaní a sociálnych systémoch, sociálna práca zasahuje tam, kde sa ľudia dostávajú do interakcie so svojim prostredím. Základom sociálnej práce sú princípy ľudských práv a sociálnej starostlivosti.“ (Strieženec, 2001).

Sociálna práca ako praktická činnosť, aplikuje vedecké poznatky do praxe, možno ju chápať ako odbornú profesionálnu multidisciplinárnu činnosť, ktorá všade na svete svojimi metódami zabezpečuje a uskutočňuje vhodné sociálne zmeny zamerané v prospech klienta, pričom využíva teoretické a praktické skúsenosti. Sociálna práca ako druh profesionálnej, organizovanej pomoci vychádza zo spoločenských noriem /poskytnúť pomoc jednotlivcom aj skupinám, ktorí nie sú

schopní zvládnuť a riešiť problémy vlastnými silami/.

Sociálny pracovník je profesionál, ktorý sa zaoberá sociálnou pomocou jednotlivcom, skupinám, a komunitám, keď sa dočasne alebo trvale nachádzajú v problémovej situácii vyžadujúcej spoločenskú intervenciu. Výkon povolania sociálneho pracovníka si vyžaduje nielen určité predispozície – osobnostné predpoklady /schopnosť empatie, emocionálne zaujatie pre sociálnu prácu, potrebu pomáhať druhým, a mnohé ďalšie/, ale zároveň sociálny pracovník musí disponovať skupinovou zručnosťou a odborných kompetencií, ktoré je možné si osvojiť zodpovedajúcim tréningom, a ich ovládanie je v sociálnej práci nevyhnutné. Kompetencie sociálnych pracovníkov sú predmetom teoretických diskusií. Vo všeobecnosti sa kompetencie rozdeľujú do troch skupín: zručnosti spojené s komunikáciou, s riešením problémov a s riešením konfliktov. Teoretické poznatky, ako aj praktické zručnosti, nie je možné získať raz a navždy, čo sa spája s nevyhnutnosťou neustáleho sebazdokonaľovania.

Jednou z možností profesionálneho rastu sociálneho pracovníka a zvyšovania jeho odborných kompetencií je práve supervízia.

Supervízia

Supervízia je považovaná za jednu z najefektívnejších metód profesionálneho rastu odborníka pôsobiaceho v pomáhajúcich profesiách /aj v rovine sociálnej práce/, za metódu neustáleho prebiehajúceho rozvoja jeho profesionálnych spôsobilostí s pomocou kvalifikovaného supervízora. Supervízia vytvára príležitosť k reflexii aktuálnych pracovných tém, zároveň je nástrojom pre optimalizáciu a verifikáciu správnosti využívaných postupov /pri práci s klientom/. Supervízia vytvára priestor na rozširovanie alternatívnych postupov pri práci, je účinnou prevenciou syndrómu vyhorenia, je metódou pre zabezpečenie a zvyšovanie kvality profesijnej činnosti /aj zvyšovania kompetencií/ odborníka v pomáhajúcich profesiách, je prostriedkom sebazpoznania pracovníka v kontexte skvalitnenia práce s ľuďmi /klientmi/. Supervízia využíva postupy, pri ktorých pracovné tímy, skupiny, alebo jednotlivci pracujú na riešení problémov vyskytujúcich sa v profesionálnych situáciách.

Supervíziu ako odbornú činnosť, rámčuje zafinovanie (podľa EAS). Supervíziu definuje:

-,ako poradenskú metódu prostredníctvom ktorej osoby, tímy, skupiny a organizácie

hodnotia svoju profesionálnu aktivitu, prípadne úspešnosť,

-postup s ktorým pomocou supervízora pracujú na riešení problémov osoby, tímy skupiny a organizácie, ktoré sú prítomné v profesijných postupoch a situáciách,

-model pre výukové procesy,

- teoretické chápanie, ktoré umožňuje zhodnotenie faktorov súvisiacich s potvrdzovaním a uplatňovaním profesijnej komunikácie.“(Schavel, Hunyadiová, Kuzyšin 2013, s. 9)

„Supervízia je metódou kontinuálneho rozvoja profesionálnych spôsobilostí sociálneho

pracovníka, ktoré dosahuje za pomoci kvalifikovaného supervízora prostredníctvom reflexie, podpory, supervíznych metód a techník a zároveň chráni sociálneho pracovníka pred syndrómom vyhorenia. Supervízia je nástrojom pre optimalizovanie a overovanie si správnosti postupov, a je priestorom pre hľadanie alternatív v práci sociálneho pracovníka, pre poskytnutie spätnej väzby a svojimi intervenciami chráni užívateľa služieb sociálnej práce pred poškodením až zneužitím.“(Vaska, 2012, s. 26)

Supervízie v pomáhajúcich profesiách v praxi na Slovensku (aktuálna situácia a legislatívne vymedzenie - právna úprava)

Supervízia je vysoko odborná špecializovaná činnosť, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou reflexie výkonu sociálnej práce. Na Slovensku legislatívny rámec supervízie v sociálnej práci aktuálne vymedzuje Zákon č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách a Zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele. Uvedené právne predpisy definujú povinnosť uskutočňovania programu supervízie, a zabezpečenia tohto programu. V súčasnosti teda povinnosť supervízie priamo vyplýva pre pracovníkov detských domov a krízových centier a pracovníkov sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately úradov práce, sociálnych vecí a rodiny (Zákon č. 305/2005 o sociálnoprávnej ochrane a sociálnej kuratele), a pracovníkov zariadení sociálnych služieb (Zákon č. 448/2008 o sociálnych službách).

Supervízia je súčasťou praxe sociálnych pracovníkov, psychoterapeutov, ale aj študentov sociálnej práce a psychoterapie; aktuálne sa využíva a realizuje, aj keď nie plošne napr. v psychoterapii /výcvikové inštitúty psychoterapie majú svojich supervízorov/, v poradenskej psychológii /v systémoch poradenstva v rezorte školstva, v rezorte práce a sociálnych vecí/, alebo ako odporúčaná forma reflexie koučov viacerých koučovacích asociácií.

Supervíziu v praxi poskytujú kvalifikovaní supervízori, ktorí musia mať adekvátne vzdelanie /splňať stanovené kvalifikačné predpoklady/, a absolvovaný špecializovaný výcvik v tejto metóde - akreditované vzdelávanie v supervízii v rozsahu stanovenom zákonom. Absolvovaný výcvik v supervízii supervízor musí nevyhnutne doplniť supervíziou vlastnej praxe ako aj ďalším vzdelávaním.

Podmienku odbornej spôsobilosti na výkon supervízie upravuje aktuálne platná legislatíva v zmysle znenia Zákona č. 448/2008, Z.z. o sociálnych službách.

Odbornú prípravu supervízorov zabezpečujú viaceré subjekty. Na Slovensku v súčasnosti poskytuje výcvik v supervízii niekoľko vzdelávacích inštitútov, niektoré z nich napr. Asociácia supervízorov a sociálnych poradcov, Slovenský inštitút pre supervíziu a Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie majú väzby na európske asociácie (European Association for Supervision and Coaching, resp. Association of national Organisation for Supervision and Coaching in Europe).

V súčasnosti na Slovensku nie je zabezpečená kontrola kvality realizovanej supervízie (odborný dohľad), ani vymedzený rámec ďalšieho vzdelávania

supervízorov. „Nie je zabezpečený povinný register supervízorov, ktorý by poskytoval prehľad o aktívnych supervízoroch s požiadavkou na ďalšie vzdelávanie supervízorov v rámci udržateľnosti ich oprávnenia na výkon supervízie. Podobne nie je zabezpečené sprevádzanie začínajúcich supervízorov, ktorý by mali vykonávať supervíziu v svojich začiatkoch pod supervíziou skúsených supervízorov.“ (Schavel, Kuzyšin, Pavelková, Szabová, 2022).

Účastníci supervízie /supervízor, supervidovaný/

Účastníkmi supervízie sú supervízori a supervidovaní /supervizanti/. Supervízori sú osoby ktoré supervíziu vedú, a supervidovaní supervíziu prijímajú. Supervidovaní môžu byť sociálni pracovníci, sociálni poradcovia alebo aj iní pracovníci, nakoľko supervízia má svoje miesto nielen v pomáhajúcich profesiách, ale aj u ostatných zamestnancov organizácií - napr. zariadení sociálnych služieb prichádzajúcich do kontaktu s klientom. Pomáhajúci profesionáli, musia často zvládať náročné situácie v priamom výkone práce, a supervízia je jedna z vhodných foriem pomoci pracovníkom v pomáhajúcich profesiách, „ktorá usiluje nielen o ich spokojnosť, ale predovšetkým o najlepší záujem klientov. V supervízii sa

snažíme o rozvíjanie profesionálnych a sociálnych zručností, o zmenu vo využívaní profesionálneho ja, čím bezpochybne prichádza aj k zmene postojov a celkovej zmene fungovania jednotlivca prostredníctvom sebareflexie. Supervízor sa na rozdiel od terapeuta nezaoberá príčinami osobnostného nastavenia sa k danej situácii, zaoberá sa dôsledkami, ktoré sa v procese výkonu práce odohrávajú a majú dopad na supervidovaného, prípadne preventívne riešia tímové úlohy.“ (Hunyadiová, 2019, s. 21)

Supervízor je kvalifikovaná osoba /s vysokým odborným aj ľudským potenciálom/, ktorá je absolventom akreditovaného výcviku supervízie (ktorému by mali predchádzať skúsenosti s vlastnou praxou priamej práce s klientom). Supervízor je expert na proces, organizuje príležitosť k reflexii práce supervidovaných a za pomoci výberu vhodnej podpornej supervíznej štruktúry napomáha k nachádzaniu nových možností, perspektív a nadhľadu.

„Supervízor nesie zodpovednosť za proces, prostredníctvom ktorého si supervidovaný verifikuje správnosti postojov, hľadá alternatívy riešení, pracuje na nadhľade, nesmie sa snažiť o dosiahnutie akéhokoľvek cieľa určeného

supervidovaným.“ (Hunyadiová, 2019, s. 22)

Ciele supervízie

V teórii sa môžeme stretnúť „s diferencovaním cieľov v odbornej praxi do dvoch kategórií – vzdelávacie ciele a praktické ciele.“ (Tomka, 2021, s.134)

Schavel uvádza, že „cieľom supervízie v sociálnej práci je vytvoriť sociálnym pracovníkom podnety k tomu, aby sa naučili hľadať nové cesty, perspektívy a možnosti pri riešení zložitých ekonomických a psychosociálnych problémov klientov. Zároveň, aby hľadali možnosti ako skvalitňovať svoju prácu, ako predchádzať syndrómu vyhorenia a chrániť tým aj samých seba. Princíp osobnej angažovanosti a požiadavka neutrality kladú značné nároky na emocionálnu rovnováhu a výkonovú zložku sociálnych pracovníkov“. (In Schavel – Tomka, 2010, s. 36)

Cieľmi supervízie sú:

„posúvanie kvality práce,
predchádzanie stresom, predchádzanie a lepšie zvládanie agresivity,
podporovanie sebapoznania, a riešenia konfliktov s prijímateľmi pomoci v tíme (supervízia ako prostriedok riešenia problémov v tíme),

smerovanie k primeraným riešeniam problémov pri poskytovaní sociálnych služieb,

hľadanie alternatívnych riešení, dohody, zhody,

podpora odborného rastu účastníkov supervíznych stretnutí (supervidovaných),

smerovanie k dobrej klíme, pohode, v tímoch a k prenášanju pozitívnej atmosféry do celej organizácie,

podpora empatie,

zlepšovanie porozumenia pre potreby prijímateľov sociálnych služieb, synergické pôsobenie, vo vzťahu k nim,

optimalizácia vzťahov a dosahovanie rovnovážnosti v nárokoch na prácu v tímoch,

podpora budovania trvalo udržateľnej potreby zamestnancov, angažovať sa v supervíznych aktivitách.“ (Ručková, 2021, s. 21, 22)

Pohľady z praxe, skúsenosti a subjektívne vnímanie supervízie optikou sociálnych pracovníkov

Pojem supervízia je v radoch sociálnych pracovníkov dostatočne známy, menej známy je supervidovaným význam samotnej supervízie, jej ciele, rovnako ako aj potenciál supervízie, v kontexte možnosti profesionálneho rozvoja a odborného rastu,

príležitosti na sebareflexiu a skvalitňovanie svojej pracovnej činnosti. Ich vnímanie významu supervízie je často problematické a nejednoznačné.

V priamej komunikácii so sociálnymi pracovníkmi /ktorých sme požiadali o rozhovor/ sme zamerali pozornosť na tému supervízie v sociálnej práci, konkrétne nás zaujímal ich subjektívny pohľad a názor na supervíziu, pozornosť sme zamerali na rozpoznanie a pochopenia významu supervízie z pohľadu supervidovaných, a tému bezpečia v supervízii, (či považujú supervíziu na základe vlastnej skúsenosti za bezpečnú). V rozhovoroch 25 oslovených sociálnych pracovníkov /ktorí počas svojej praxe absolvovali niekoľko supervízií, individuálnych aj skupinových/, prezentovalo svoje pohľady na dané témy a ich odpovede (pri zachovaní anonymity respondentov) boli analyzované a interpretované.

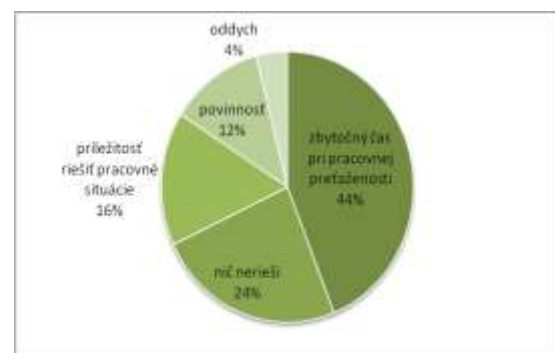
Uvádžame pohľady (názory) sociálnych pracovníkov na supervíziu /ako vnímajú supervíziu/:

- je to zbytočný strávený čas pri pracovnej vyťaženi pracovníkov na pracovisku (11) 44%
- supervízia nič nevyrieši, pokiaľ nie sú vytvorené dostatočné podmienky

na kvalifikovaný výkon práce (6) 24 %;

- aspoň môžem stráviť nejaký čas ináč ako plnením pracovných úloh, je to oddych (1) 4%;
- supervíziu vnímam ako povinnosť, ktorej sa musím zúčastniť (3) 12%;
- je to príležitosť riešiť pracovné situácie, ... najmä individuálna supervízia, keď je supervízor ku ktorému mám dôveru, a môžem s ním prebrať problém ktorý ma trápi (4) 16 %.

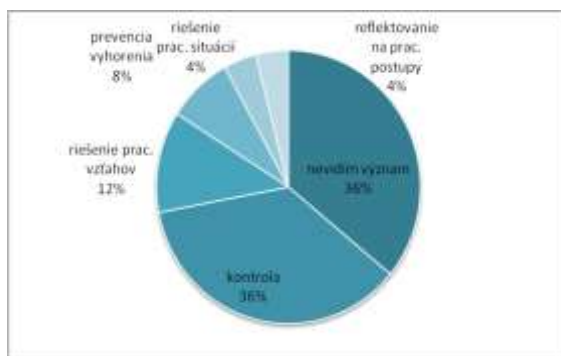
Zistenia dokumentuje graf 1: Supervízia optikou supervizantov

U respondentov prevládajú názory, že na supervíziu nemajú časový priestor z dôvodu pracovnej vyťaženi, že supervízia nič nevyrieši, pokiaľ nie sú vytvorené dostatočné podmienky (napr. v zariadeniach sociálnych služieb) na kvalifikovaný výkon práce, ak zariadenia nie sú vybavené technicky, dostatočným počtom zamestnancov vzhľadom k počtu klientov, pri neustálej poddimenzovanosti

počtu pracovníkov (ktorí navyše nie sú ani primerane finančne ohodnotení) supervíziu považujú za zbytočný čas, kým sa nevytvoria primerané podmienky zamestnancov na prácu, ktoré sú nevyhnutným predpokladom kvality práce a umožňujú zamestnancom podávať kvalitné pracovné výsledky. Len 16% respondentov vníma supervíziu ako možnosť riešenia pracovných tém. Uvádzame pohľady sociálnych pracovníkov na význam supervízie: nevidím v tom význam uviedlo (9) respondentov 36%; supervízia je kontrola (9) respondentov, 36 %; prevencia vyhorenia (2) respondenti, 8 %; supervízia rieši problematické vzťahy na pracovisku, je to ventilácia napätia na pracovisku uviedli (3) respondenti 12 %; riešenie pracovných problémov a situácií (1) respondent, 4 %; spôsob reflektovania na vlastné chyby , postupy v práci uviedol (1) respondent , 4 %.

Zistenia dokumentuje graf 2: Význam supervízie optikou supervizantov

Len 28 % respondentov /dotazovaných sociálnych pracovníkov/ považuje za význam supervízie riešenie problémov vyskytujúcich sa v profesionálnych situáciách a na pracovisku (1 respondent uviedol - reflektovanie na vlastné chyby a postupy v práci, 3 respondenti ventiláciu napätia na pracovisku a riešenie vzťahov na pracovisku, ktoré ovplyvňujú ich prácu, a 3 respondenti riešenie pracovných problémov a situácií). Názory respondentov (až 72 %) naznačujú možné bariéry v procese supervízie na strane supervidovaných, - nepochopenie významu supervízie so strany supervidovaných, a nezáujem supervíziu využívať. Nedostatočná informovanosť , a neznalosť významu supervízie môže spôsobovať obavy, strach a neistotu supervidovaných, je prirodzené, že ľudia sa nevedia stotožniť s niečím, čo nepoznajú, a môže to v nich zároveň vyvolať negatívne pocity a nedôveru.

Uvádzame pohľady sociálnych pracovníkov na tému bezpečie v supervízii: 68 % respondentov vyjadrilo obavu z úniku informácií zo supervízie, z čoho vyplýva, že supervíziu nepovažujú za bezpečnú. Uvádzame niekoľko výrokov respondentov na tému bezpečia v supervízii, napr.: „nemôžem hovoriť o citlivých témach a otázkach, keď neviem či sa tie informácie nedostanú von, a že mi to v práci neuškodí“, alebo „keď sa necítim bezpečne, teda nie až

tak bezpečne, aby som mohol úprimne hovoriť o tom, čo si naozaj myslím, nemôžem predsa nič zásadné riešiť“, alebo výrok: „celé je to také hrané, neúprimné, keď nemôžem povedať čo si myslím, idem tam len preto, že je to povinné, na skupinovej je veľa ľudí, takže tie informácie uniknú, neverím tomu, že to čo sa tam povie tam aj zostane. 23% respondentov sa cíti v supervízii bezpečne, a 9 % respondentov sa nevedelo vyjadriť.

Z uvedených výrokov možno usudzovať, pocit bezpečia pri supervízii u respondentov absentuje, avšak až 93 % respondentov považuje bezpečie v supervízii za dôležité a podstatné. 7 % opýtaných sa k otázke či považujú bezpečie v supervízii za dôležité, nevedelo vyjadriť.

Prezentované poznatky nie je možné zovšeobecňovať, nakoľko súbor respondentov /oslovených sociálnych pracovníkov/ je príliš malý, pričom vzorka nie je vybraná náhodne čím stráca reprezentatívnosť. Napriek tomu názory respondentov /ktoré sú spätnou väzbou na supervíziu z praxe/, majú určitú výpovednú hodnotu, poukazujú na bariéry v supervízii, hovoria o nutnosti vysvetľovania významu supervízie, naznačujú vnímanie supervízie zo strany supervizantov ako zákonnej povinnosti a kontroly zo strany zamestnávateľa. Bariéry v supervízii napr.

problém s nedostatkom času samotných realizátorov sociálnej práce a poradenstva pre prijatie supervíznej pomoci, potvrdzujú aj výsledky iných prieskumov (napr. prieskum realizovaný prostredníctvom respondentov – zamestnancov štátnej správy v r. 2005. (Oláh, Schavel, Tomka, 2008)

Prezentované poznatky rovnako naznačujú potrebu poskytnúť zamestnancom dostatok informácií o význame a cieľoch supervízie, podporiť zmenu a získanie nového pohľadu zamestnancov na supervíziu, s cieľom pochopenia jej potenciálu a prínosu pre ich profesionálny rast ako odborníkov v sociálnej práci. Prezentované poznatky otvárajú aj otázky ako je možnosť prípravy sociálnych pracovníkov na supervízie a motivácia zamestnancov k jej efektívnemu využívaniu, ako aj otázku bezpečia supervizantov v procese supervízie.

Záver

Potenciál supervízie, v kontexte možnosti profesionálneho rozvoja a odborného rastu, príležitosti na sebareflexiu a skvalitňovanie pracovnej činnosti sociálnych pracovníkov je nesporný. Prezentované pohľady supervidovaných však poukazujú na skutočnosť, že vnímanie významu

supervízie supervidovanými je často problematické a nejednoznačné, ciele supervízie im väčšinou nie sú známe, resp. chápu význam supervízie len čiastočne. Spätné väzby supervidovaných na dotazované témy indikujú problematické chápanie významu supervízie sociálnymi pracovníkmi čím poukazujú na niektoré prekážky (bariéry) v supervízii pri jej realizácii na strane supervizantov - absenciu pocitu bezpečia, nedostatočný pocit bezpečia supervidovaných v supervízii, vnímanie supervízie ich optikou len ako povinnosti, alebo kontroly, a nezáujem o jej využívanie na riešenie pracovných problémov. Vyjadrenia respondentov indikujú problém neprijatia supervízie v radoch sociálnych pracovníkov, nezájmu príp. odmietania supervízie, čím otvárajú aj otázku efektivity supervízie v prípade nezájmu supervizanta, a sú podnetom na odbornú diskusiu. Indikujú rovnako slabú informovanosť zamestnancov o význame supervízie (čo supervízia prináša), ako aj potrebu mapovania príčin nezájmu sociálnych pracovníkov o využívanie supervízie. Sociálni pracovníci by mali mať reálnu predstavu o význame, možnostiach a potenciále supervízie na zvyšovaní kvality práce, a mali by s jej realizáciou súhlasiť, a rovnako mať aj možnosť sa rozhodnúť či sa jej zúčastnia, pričom

motiváciou k účasti na supervízii by mohlo byť v budúcnosti zvýhodnené finančné ohodnotenie pracovníkov, v zmysle napr. legislatívne zadefinovanej podmienky udržania a zvyšovania odbornosti zamestnanca (napr. formou získavania kreditov, s prepojením na finančné ohodnotenie zamestnancov).

Použitá literatúra:

Monografia

1. SCHAVEL, Milan – HUNYADIOVÁ, Stanislava - KUZÝŠIN, Bohuslav. 2013. *Supervízia v sociálnej práci Teória, prax a výskum. Bratislava: Spoločnosť pre rozvoj sociálnej práce, o.z., 2013. 207 s. ISBN 978- 80-971445-0-0*
2. HUNYADIOVÁ, Stanislava. 2019. *Aplikačné reflexie supervízií, teoretické východiská a techniky. Nowy Sacz. Bratislava. Vysoká škola Zdravotníctva a sociálnej práce Sv. Alžbety n.o. Bratislava Zrkadlenie, o.z. 2019. 238.s. ISBN 978-83-65196-40-8*
3. RUČKOVÁ, Gabriela – OLÁH, Michal – KOTRADYOVÁ, Katarína – HORVÁTHOVÁ, Beáta. 2021. *Supervízia pre prax. Bratislava: Akadémia humanitných a medzikulturálnych štúdií Edith*

- Steinovej, n.o., 2021, 148 s. ISBN 978-80-973898-8-8
4. SCHAVEL, Milan – TOMKA, Milan. 2010. *Základy supervízie a supervízia v praktickej výučbe v sociálnej práci*. 1. vyd., Bratislava: VŠZaSP sv. Alžbety, n. o., Bratislava, 2010. 193 s. ISBN 978-80-89271-87-0.
 5. STRIEŽENEC, Štefan. 2001. *Úvod do štúdia sociálnej práce*, 2 vyd.. Trnava: Tripsoft, 2001. 197 s. ISBN 80-968294-6-7
 6. TOMKA, Milan. 2021. *Supervízia v praktickej výučbe*. Bratislava: Akadémia humanitných a medzikulturálnych štúdií Edith Steinovej, n.o., 181 s. ISBN 978-80-973898-6-4
 7. OLÁH, Michal – SCHAVEL, Milan - TOMKA, Milan. 2008. Príručka pre skvalitnenie supervízie v detských domovoch . 1. vyd., Bratislava: Asociácia vzdelávateľov v sociálnej práci, 2008. 37. s. ISBN 978-80-969905-0-4

Webová stránka

8. Prohuman: Schavel, Milan - Kuzyšin, Bohuslav - Pavelkova, Miroslava - Szabová, Eva. 2022. *Prehľadová štúdia k profesionalizácii supervízie - podnety pre Slovensko* [online]. [citované 2022-07-12]. Dostupné na

internetete:

<<https://www.prohuman.sk/socialna-praca/prehladova-studia-k-profesionalizacii-supervizie-podnety-pre-slovensko>>.

9. Zones.sk: Predmet teórie sociálnej práce. Dostupné na internete: <https://www.zones.sk/studentske-prace/pedagogika/5179-predmet-teorie-socialnejprace/>>.

Legislatívne dokumenty:

10. Zákon NR SR č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
11. Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

Kontakt na autora:

PhDr. Jana Zaušková,

IA MPSVR SR,

email: jzauskova683@gmail.com

Odborný profil autora:

Jana Zaušková v súčasnosti pôsobí na Odbore národných projektov Implementačnej agentúry

MPSVR SR, ako regionálna koordinátorka Národného projektu Podpora a zvyšovanie kvality terénnej sociálnej práce. Vyštudovala odbor sociálna práca a sociálna pedagogika, doplnujúce štúdium učiteľstva /PF UMB v Banskej Bystrici/, a špeciálnej pedagogiky /PF UK v Bratislave/, akademický titul PhDr. získala v študijnom odbore pedagogika. Dlhodobo pôsobila profesionálne v oblasti sociálnej práce /v mimovládnom sektore, štátnej správe a verejnej správe/, prevažnú časť v priamej práci s klientmi, v súčasnosti sa zameriava na prácu so sociálne znevýhodnenými skupinami, a marginalizovanými komunitami.